

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 59/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Michalom Zemanom, advokátom, Advokátska kancelária Zárecký Zeman, Medená 18, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. ZA-28Sa/1/2020 a sp. zn. 11Sa/1/2023 (predtým Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 28Sa/1/2020) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje správny súd prikázať konať bez zbytočných prietáhov, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca domáhal proti žalovanému Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Žiline preskúmania rozhodnutia žalovaného. Vec bola vedená na krajskom súde pod sp. zn. 28Sa/1/2020. V súvislosti s prechodom pôsobnosti vo veciach správneho súdnictva bola vec sťažovateľa prevedená na správny súd a vedená pod sp. zn. ZA-28Sa/1/2020 a neskôr pod sp. zn. 11Sa/1/2023.

3. Krajský súd rozsudkom z 27. novembra 2020 rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

4. Sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku v časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania kasačnú sťažnosť.
5. Krajský súd vydal doložku právoplatnosti, podľa ktorej rozsudok v celej časti nadobudol právoplatnosť 19. januára 2021, sťažovateľ je toho názoru, že výrok vo veci samej nadobudol právoplatnosť až 20. januára 2021.
6. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 4Asan 13/2021 z 31. mája 2023 výrok rozsudku o trovách konania zrušil a vec vrátil krajskému súdu.
7. Správny súd uznesením z 30. novembra 2023 priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta neprimeranú dĺžku konania pred správnym súdom. Napadnuté konanie začalo podaním žaloby 7. januára 2020. Hoci výrok vo veci samej (zrušenie rozhodnutia žalovaného) nadobudol právoplatnosť už 20. januára 2021, dosiaľ nie je právoplatne rozhodnuté o výške trov konania a súd ani nevrátil sťažovateľovi nespotrebované preddavky na trovy dokazovania.
9. Pokiaľ by podľa sťažovateľa krajský súd postupoval riadne, celá vec vrátane rozhodnutia o trovách konania mohla byť právoplatne skončená už 20. januára 2021. Z rozsudku najvyššieho správneho súdu vyplýva, že krajský súd výrokom o trovách konania zasiahol do práva sťažovateľa na spravodlivý proces, a preto správny súd ako nástupnícky súd krajského súdu zodpovedá aj za celú dĺžku kasačného konania.
10. Správny súd bol podľa sťažovateľa nečinný aj po vrátení veci z najvyššieho správneho súdu 20. júna 2023 (prípadne 21. júna 2023), keďže o takej jednoduchej a jednoznačnej veci rozhodol až uznesením z 27. novembra 2023, ktorým sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti uznesenia.
11. Správny súd teda nekonal efektívne a sústredene, pričom o jeho nesústredenosti svedčí aj to, že uznesenie o nároku na náhradu trov konania doručoval inej osobe namiesto právneho zástupcovi sťažovateľa (tu zrejme došlo k administratívnejmu pochybeniu). K správnejmu doručeniu došlo 12. januára 2024.
12. V súčasnosti stále nie je rozhodnuté o výške trov konania.
13. V neposlednom rade sťažovateľ na základe výzvy súdu zložil viaceré preddavkov na trovy konania a bolo povinnosťou súdu bezodkladne rozhodnúť o ich vrátení. Súd však dosiaľ sťažovateľovi nevrátil zložený preddavok vo výške 100 eur. Sťažovateľ žiadal správny súd o vrátenie preddavkov, a to podaním z 13. septembra 2023, súd však ostal nečinný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom správneho súdu

(predtým krajského súdu) v napadnutom konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného iniciovanom sťažovateľom (žalobcom).

15. Ústavný súd uvádza, že pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že krajský vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 28Sa/1/2020 z 27. novembra 2020, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a sťažovateľovi náhradu trov konania nepriznal. Na základe kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti výroku o trovách konania najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 4Asan/13/2021 z 31. mája 2023 zrušil II. výrok rozsudku krajského súdu o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vec bola správne súdu predložená 21. júna 2023 a ten následne uznesením sp. zn. 11Sa/1/2023 z 30. novembra 2023 (teda po 5 mesiacoch) sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

17. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že správny súd v čase podania ústavnej sťažnosti ešte nerozhodol o výške trov konania, ústavný súd konštatuje, že o nároku na náhradu trov konania už bolo rozhodnuté a správne súdu zostáva rozhodnúť iba o konkrétnej výške náhrady trov konania, čo môže zrealizovať až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o náhrade trov konania z 30. novembra 2023, ktoré bolo doručené právne zástupcovi sťažovateľa 12. januára 2024 (teda 4 dni pred podaním ústavnej sťažnosti), čo objektívne vylučuje, aby správny súd rozhodol o výške trov konania.

18. Ústavný súd taktiež považuje za potrebné dodať, že pri hodnotení možných prietáhov v postupe všeobecného súdu pri rozhodovaní o trovách konania opakovane konštatuje, že rozhodovanie o trovách konania z hľadiska jeho povahy nemožno považovať za vec, resp. záležitosť podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v pravom slova zmysle, hoci tvorí integrálnu súčasť civilného súdneho konania. Z uvedeného podľa názoru ústavného súdu tiež vyplýva, že nemožno pripisovať rovnakú dôležitosť z hľadiska poskytovania ochrany pred zbytočnými prietahmi pri rozhodovaní o merite veci ako v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania (m. m. IV. ÚS 2/2019, I. ÚS 140/2021).

19. Z uvedených skutočností, ako aj zo samej rekapitulácie priebehu napadnutého konania správneho súdu vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu vo veci meritórne rozhodol a jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť už 20. januára 2021, čím sa procesná situácia sťažovateľa podstatným spôsobom zmenila a pokiaľ ide o samotný žalobný nárok, sťažovateľ nadobudol právnu istotu. Ústavný súd tiež dodáva, že k predĺženiu napadnutého konania podstatným spôsobom prispel aj najvyšší správny súd, ktorý o kasačnej sťažnosti sťažovateľa rozhodol po dvoch rokoch od predloženia spisu.

20. Ústavný súd, berúc do úvahy celkovú dĺžku napadnutého konania, postup správneho súdu, dĺžku kasačného konania a odkazujúc na judikatúru prezentovanú v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia, hodnotí päť mesiacov trvajúce rozhodovanie správneho súdu o náhrade trov konania ako také, ktoré nedosahuje intenzitu, ktorá by umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o zbytočných priet'ahoch v postupe správneho súdu a o porušení označených práv s'ťažovateľa (I. ÚS 670/2016, I. ÚS 641/2016, I. ÚS 643/2016, I. ÚS 642/2016). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08).

21. Ústavný súd súčasne konštatuje, že správny súd v čase podania ústavnej s'ťažnosti nemohol rozhodnúť o samotnej výške trov konania (čím argumentuje s'ťažovateľ), keďže v čase podania ústavnej s'ťažnosti nenadobudlo uznesenie o náhrade trov konania ani právoplatnosť.

22. Pokiaľ s'ťažovateľ namieta, že správny súd dosiaľ nerozhodol o vrátení preddavkov, ústavný súd konštatuje, že z argumentácie s'ťažovateľa vyplýva, že o ich vrátenie žiadal podaním z 13. septembra 2023, teda štyri mesiace pred podaním ústavnej s'ťažnosti, čo síce nie je ideálna doba s ohľadom na absenciu zložitosti veci, avšak súčasne nedosahuje ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by ústavný súd viedla k aktivovaniu jeho právomoci a vysloveniu porušenia označených práv s'ťažovateľa.

23. Táto skutočnosť v súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej s'ťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu